

Om dansk fodfolk 1932-1941, Skytskompagniet, Del 4

Maskinkanondelingen

Maskinkanondelingen blev indført så sent i perioden, at det p.t. rådige kildemateriale ikke omtaler den i samme detalje, som øvrige enheder og materieltyper. Det følgende må således indtil videre mere betragtes som et bud på, hvorledes maskinkanondelingen kunne være organiseret og udrustet.

Billeder fra Kilde 3 må tages med et vist forbehold. Der er tale om en publikation fra Dansk Industri Syndikat - altså en reklametryksag - hvorfor billederne ikke viser danske soldater og/eller materiel, som nødvendigvis blev indført i Hæren i den viste udgave. Personerne er iført uniformer mv. i stil med de i Hæren anvendte, og kan derfor let forveksles. Billederne er dog gode nok til - i mangel af bedre materiale - til at tjene som principskitser.

Delingstrop

4 maskinkanongrupper, hver med

- 1 delingsfører
- 1 næstkommanderende
- 1 karrefører
- 1 afstandstager
- 2 ordonnanser
- 1 oppasser
- 1 gruppefører og 10 menige:
 - 1 kanonskytte
 - 2 hjælpere
 - 3 forsynere
 - 2 karremænd
 - 2 hestetrækkere
 - 2 heste
 - 2 forstillinger [1\)](#)
 - 3 patronkarrer
- 1 20 mm maskinkanon M.1938, med tilbehør

Ammunition

Hver mand har 40 8 mm patroner, karrefører og karremænd dog 80 stk.

Hver gruppes 3 patronkarrer har 150 20 mm patroner.

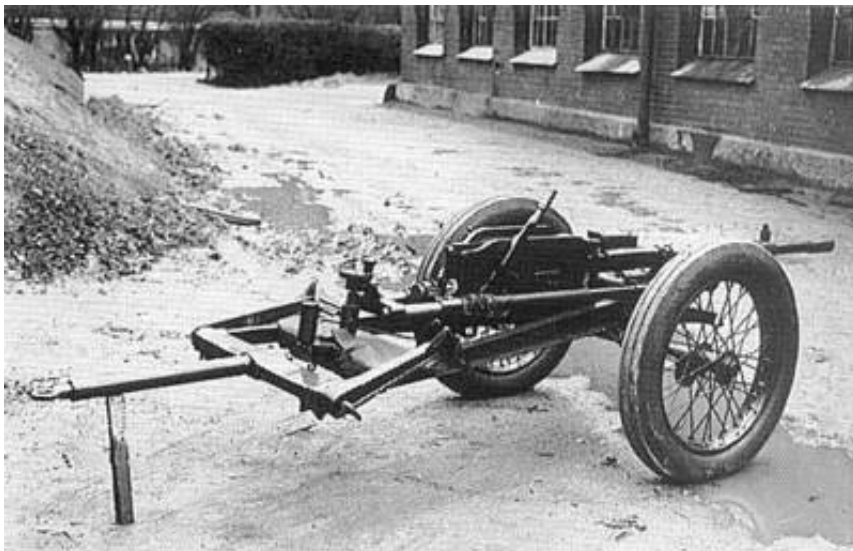

20 mm maskinkanon M.1938, i feltlavet M.1938. Fra Kilde 6.

Maskinkanonen er af dansk konstruktion (Madsen) og har en skudvidde på ca. 3 km.

Hoveddelene vejer (ca.):

- Maskinkanon 55 kg
- Feltlavet 45 kg

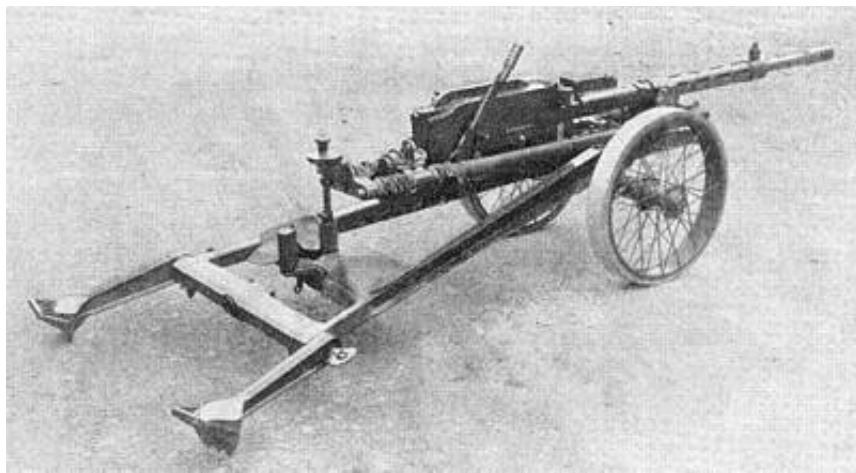

20 mm maskinkanon M.1938, i feltlavet M.1938, på transporthjul. Fra Kilde 6.

Største visírafstand er 1.800 m; praktisk skudafstand er 500 m.

Tromlemagasinet indeholder 15 granatpatroner.

Patronerne er panserbrydende og forsynet med sporsats; begyndelshastighed 790 m/sek.

20 mm maskinkanon M.1938, i feltlavet M.1938, på transporthjul.
Fra Kilde 4.

Rådigt billedmateriale tyder på, at transporthjul med massive gummiringe, som de her viste, blev anvendt af de motorcykelbårne maskinkanoner, mens transporthjulene til de hestetrukne maskinkanoner var udrustet med "motorcykeldæk".

Afstandsmåler

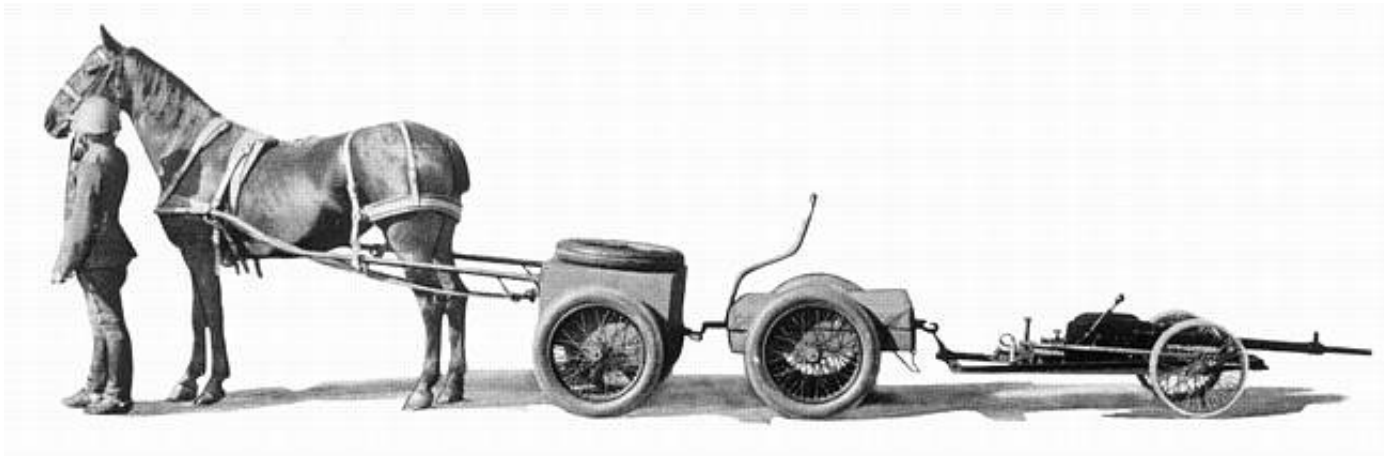

Afstandsmåler M.1915. Fra Kilde 5.

Som i de øvrige delinger i Skytskompagniet anvendte også maskinkanondelingen afstandsmåler M.1915.

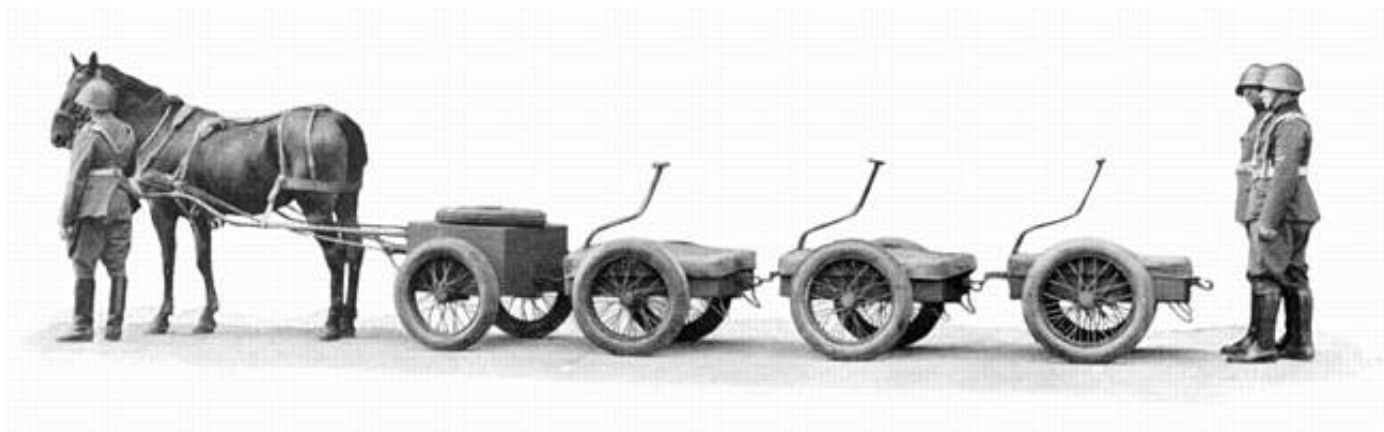
Karremateriel

Med hensyn til patronkarrernes kapacitet, så nævner Kilde 1 specifikt, at hver gruppes 3 patronkarrer har 150 20 mm patroner, og at der i alt pr. gruppe er 450 patroner.

20 mm maskinkanon, med forstilling og patronkarre. (Dansk Industri Syndikat).
Fra Kilde 3.

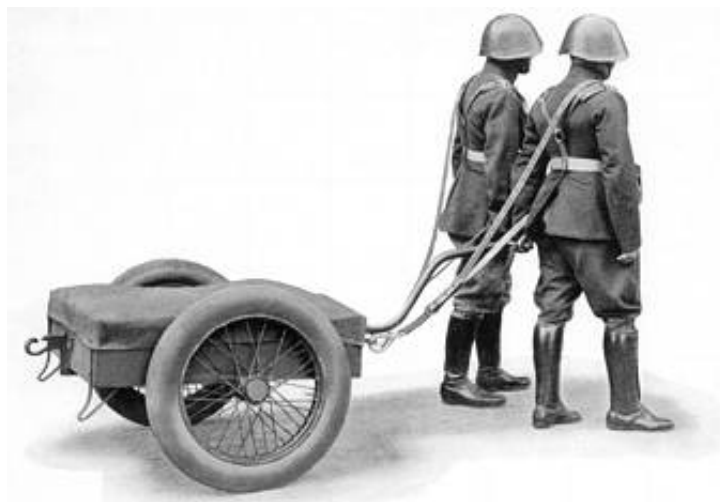
Dansk Industri Syndikats patronkarre rummede 6 kurve á 2 magasiner, altså i alt 180 patroner pr. karre. Det udledes heraf, at det patronkarremateriel, som Hæren anvendte, må have været af en anden konstruktion, måske mere i stil med maskingeværpatronkarren (patronkarre M.1932 som er vist i Del 2). Hvorvidt ammunitionen her har været pakket i kurve eller de enkelte tromlemagasiner har været pakket enkeltvist, vides ikke.

Patronkarretog. (Dansk Industri Syndikat).
Fra Kilde 3.

Patronkarre. (Dansk Industri Syndikat).
Fra Kilde 3.

Patronkarre, mandskabstræk. (Dansk Industri Syndikat).
Fra Kilde 3.

*Patronkarren ved "Klar til kamp!" (Dansk Industri Syndikat).
Fra Kilde 3.*

Håndvåben

I maskinkanongruppen er gruppefører, karremand og hestetrækker udrustet med fodfolkskarabin M.1889, mens øvrige har gevær M.1889.

I delingstroppen er næstkommanderende udrustet med fodfolkskarabin M.1889, mens alle øvrige er udrustet med gevær M.1889. Delingsføreren har pistol M.1910/21, inkl. 25 patroner.

Klar til kamp

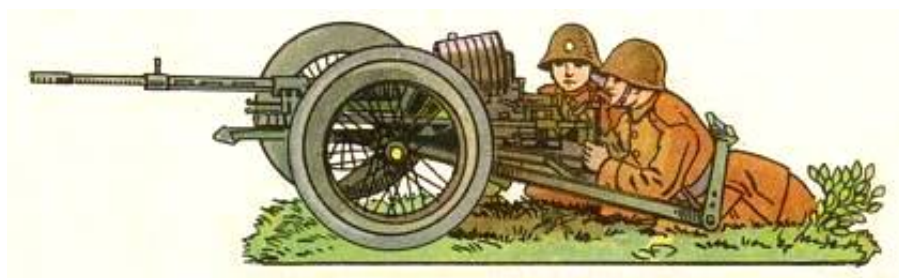
I maskinkanongruppen medtager...
Følgende...

Kanonskytten
Rekvisittaske

I delingstroppen medtager...
Følgende...

Afstandstager
Afstandsmåler med stativ, men uden føringsmiddel

Kilde 1 omtaler ikke, hvad det øvrige mandskab i maskinkanongruppen og delingstroppen var påtænkt at medtage. Der må nødvendigvis have været tale om ammunition til maskinkanonen, som f.eks. vist på udklipsarket Danmarks Hær og Flåde, ca. 1941 [2](#)).

20 mm maskinkanon, opstillet til skydning på jorden. Fra Kilde 4.

Taktisk anvendelse

Maskinkanonen er først og fremmest et panserværnsvåben. Kanonens hovedopgave ligger inden for ca. 500 m og her vil den virksomt kunne bekæmpe panservogne samt lettere kampvogne.

Maskinkanonen kan også anvendes til at nedkæmpe mål bag svagere dækninger (murværk, jord o.l.).

Kilder

1. *Lærebog for Fodfolkets Korporalskoler - Udrustning og Train*, Krigsministeriet, København 1941.
2. *Lærebog for Fodfolkets Korporalskoler - Våbenlære*, Krigsministeriet, København 1938.
3. *Die automatische Präzisions- und Einheitswaffe des modernen Schlachtfeldes - Madsen-Maschinengewehre und Infanteriekanonen System Madsen IX* af Oberst Halvor Jessen, Dansk Industri Syndikat, København 1938.
4. *Forsvarsbogen* af oberst T. Andersen, Gyldendal, København 1941.
5. *Skyderelement for Håndvåben, 1. Del*, Krigsministeriet, København 1932.
6. *Soldaterne den 9. april 1940* af Kay Søren Nielsen, Tøjhusmuseet, København 1990, ISBN 87-7233-847-4.
7. *Lærebog for Hærens Menige, II. Del, Fodfolket - Felttjeneste og Fægning*, Krigsministeriet, København 1940.

Per Finsted

Noter:

1) Jeg er ikke klar over om man anvendte kombinationen forstilling, patronkarre og maskinkanon samt forstilling og 2 patronkarrer, eller forstilling og maskinkanon samt forstilling og 3 patronkarrer. Begge kombinationer er mulige, men den første lyder måske mest sandsynlig, således at kanonholdet medførte en beredskabsbeholdning af ammunition.

2) Kilde 1 godtgør dog ikke, at den højre af forsynerne er vist med sin patrontaske i livremmens venstre side.